

Artikkeleita

Turkulainen kirjailija, Turun katolisen seurakunnan jäsen Kirsti Ellilä on juuri viimeistellyt pyhästä Birgitasta ja hänen luostarijärjestöstään kertovan 76-sivuisen sarjakuvakirjan, Pyhän Birgitan perilliset. Se julkaistaan virallisesti 11.10. Naantalin entisessä luostarikirkossa, vuosittain vietettävän Birgitta-messun jälkeen. Tapasin kirjailijan elokuussa hänen viimeistellensä albumia.

Viime vuonna ilmestyi Ellilän romaani Kaivatut, jonka muutamilla sivuilla viitataan Turun birgittalaisluostariin. Katolinen ystävä, joka oli lukenut kirjan ja tutustunut Ellilän aikaisemmin Köyliön vaellukselta tekemiin piirroksiin, ehdotti sarjakuvaa Turun luostarista. Ehdotus lähti itämään kirjailijan mielessä.

Ellilä keskusteli birgittalaisarten ystäväyhdistyksen hallituksen ja Turun luostaria johtavan äiti Elisabethin kanssa, ja idean tultua hyväksytyksi hän heittäytyi tehtävään täysin. Hän kertoo olleensa pitkää aikaa tämän työn parissa flow-tilassa, missä ajan ja ympäristön taju menee. Hankkeessa ei ollut hänelle kyse julkaisemisesta eikä ansaitsemisesta, ei apurahan saamisesta – näihin elannon saamisen realiteetteihin kirjailija on kovinkin tottunut – vain itse työ oli tärkeää ja palkitsevaa. Pieni apurahakin sitten tuli Varsinais-Suomen kulttuurirahastosta kuluja kattamaan. Alusta alkaen Ellilä oli päättänyt, että jos albumi syntyy ja se Turun sisarten ja Birgittalaisarten ystävät ry:n piirissä hyväksytään, sen koko myyntituotto tulee yhdistyksen kautta sisarten toimintaa tukemaan.

Pyhimykset, pyhä Birgittakin olivat Ellilälle aika vieraita ennen hänen katolilaisiksi tuloaan, mistä on pari vuotta. Turun seurakunnan vierellä toimiva birgittalaisluostari kiinnosti häntä aluksi luostarina yleensä, ei vielä niinkään juuri birgittalaisista spirituaaliteettia edustavana ja todeksi elävänä luostarina. Luostariyhdistyksen tulleet sisaret olivat loppuikäseen valinneet elämänsä, joka oli jotakin täysin toista – Ellilää ovat kauan kiinnostaneet elämäntavat ja -ratkaisut, jotka ovat tällaisia ”toista”, jotakin tavallisen ja itseselvän tuolla puolen.

Jos Ellilää eivät hänen katolisuuteen perehtyessään pyhimykset alun alkaen mitenkään erityisesti kiehtoneet, hän tuli kokemaan, että pyhimykset toimivat meitä auttaen vaikkei heitä näe. Katolisuus avasi ymmärtämään, että todellisuus ulottuu näkymättömään, ja se näkymätön todellisuus on joskus hyvin konkreettisella tavalla läsnä. Ellilä kertoo hymyillen, kuinka hän oli albumia työstäessään juuri etsimässä netistä lisätietoja Birgitasta, kun hän sai erityisen ärsyttävän puhelun. Hän oli aikaisessa laukoa soittajalle suorut tämän höpinöistä, kun

Tapaaminen Kirsti Ellilän kanssa

google rävytti näytölle Birgitan rukouksen, joka meni jotenkin näin: ”- anna minulle kärsivällisyyttä avata suuni vastaa sitten, kun tiedän mitä minun pitää sanoa”. Ellilä nielaisi, ja piti suunsa kiinni. Mistäpä sen tietää, vaikka pyhä Birgitta olisi ohjailnut nettimaailman tunnetuinta hakukonetta...

Pyhään Birgittaan Ellilä alkoi siis perehtyä sarjakuvaa varten netistä ja kirjallisuudesta. Birgitan henkilöstä avautui esiin paljon arvostettavia ominaisuuksia: hän oli itseään kohtaan ankaraa mutta muille lempeämpi. Birgitan lähipiiri sai kyllä joskus välillisesti kärsiä siitä ankaruudesta, jota hän itseensä kohdisti, mutta auttaessaan muita hän antoi kaikkinsa, hän hoiti sairaita ja auttoi huonomaineisia naisia. Hän tunsi voimakasta myötätuntoa kärsivää ihmiskuntaa kohtaan. Yhteiskunnallisesti hän oli rohkea: hän ei arastellut nuhdella kuningasta eikä kirkonmiehiä, silloin kun hän nuhdeltavaa näki. Hyvin tärkeä huomio oli kuitenkin, että silloinkin kun Birgitta ankarasti arvosteli kirkon ja sen johdon ollen, hän teki sen aina suuresta rakkautta. ”Minusta hänessä oli hienoa se, että hän oli kriittinen kirkkoa kohtaan,

mutta samalla rakasti sitä ehdottomasti. Rakkautta ei siis ehkä edellyttäkään sitä, että sulkee silmänsä toisen virheilä, oikeastaan päinvastoin”, Ellilä sano.

Birgitan ilmestysten kirjallisten kuvusten lukeminen johti kuin itsesään tarttumaan kynään; ne ovat hyvin visuaalisia ja avautuivat kirjailijalle paremmin piirtämisen kautta. Ihan ensimmäisenä albumin kuvista Ellilä piirsi Birgitan lapsena saaman ilmestyksen, missä Neitsyt Maria panee kultaisen kruunun Birgittatyttöön päähän. Tämä oli tärkeä kuva johdantona Birgitan maailmaan. Ellilä kertoo nähneensä tämän kuvan silmissään ja siirtäneensä sen semmoiseen pape-rille, ilman tietoista sommittelua, niin kuin suurimman osan muistakin piirroksista. Välillä hän yritti korjailia piirustuksiaan, mutta usein totei ensimmäisen version olleen kuitenkin paras. Kuvien värystä hän sen sijaan on muokannut pitempään, löytääkseen niihin oikean tunnelman. Värien käyttö on aina kiinnostanut Ellilää, piirtämisessä sen sijaan on ollut hyvin pitkä tauko, joka on päätynyt ihan viime vuosina. Ellilä on lapsena ollut vasenkätinen ja piirtänyt silloin paljon. Sitten hän opetteli kirjoittamaan oikealla kädellä, ja piirtäminen jäi. Kun

hän nyt aikuisena on taas alkanut piirtää kuvia, se onnistuu vain vasemmalla kädellä, kirjoittaminen kuitenkin opitusti oikealla.

Hahmotellessaan albumiin jaksoa Naantalin luostarin elämästä Ellilä vieraili Naantalin museossa. Sieltä löytyi hyvä näyttely luostarin ajasta ja myös pari-kolme kirjaa, joissa luostarin elämä valottuu mm. arkeologisten tutkimustulosten kautta. Naantalin luostarin yrittäjä kertoo sairauksien hurjastakin hoidoista keskiajalla – pari esimerkkiä löytyy myös sarjakuva-albumista. – Yhden asian Ellilä kertoo olleen omalla tavallaan ”silmiä avaava” muuten antoisalla museovierailulla, nimittäin museota esitelleen oppaan kertomuksissa Naantalin luostari oli kautta linjan paikka, johon jouduttiin, sinne vanhemmat sijoittivat hankalia tyttäriään vasten näiden tahtoa, loppuikäseen telkien taakse ja synkkien muurien sisään. Luostarikutsumus vaikutti olevan oppaalle vieras asia, enemmän kai vain kaunistelevalta peitesana kuin todellisen henkilökohtainen valinta.

Sarjakuvakirjan kauneimpiin sivuihin kuuluu se, jossa kuvataan birgittalaisarten kuoroa. Tekijä sanoo yhdeksi tärkeäksi oivallukseksen Birgitan luostariohjeessa musiikin merkityksen. Birgittalaisten harmoninen laulutapa liittyy Birgitan ajatuksiin siitä, kuinka niin luostarissa kuin sen ulkopuolellakin ihmisten tulisi elämässään pyrkiä kohti sisäistä harmoniaa. Laulu auttaa tässä pyrkimyksessä. Ja ihmisen sisäinen harmonia on yhteyttä koko universumin harmoniaan.

Verna Paloheimo

Kirsti Ellilän lokakuussa julkaistavan sarjakuvakirjan alkupuolisko kertoo pyhän Birgitan elämänavahista. Seuraavassa osassa seurataan elämää Naantalin luostarissa sen perustamisvaiheesta täyteen kukoistukseen. Albumin loppujaksossa luostariin tulee nuori suomalainen Birgitta-tyttö, jonka totuttelu luostarin töihin ja tapoihin ei suju aivan hankaluksitta – mutta juonesta kai voi sen verran paljastaa, että paikkansa Birgittakin sisarten joukossa löytää.

Albumia sävyttää lempeä huumori, mutta tarinan puutteet ovat todellista historiaa. Se on siis mitä parhaita lahja-ainesta kaiken ikäisille.

Pyhän Birgitan perilliset -albumin tuotto tulee Birgittalaisarten ystävät ry:n kautta sisarten toiminnan hyväksi. Tarkka myyntihinta ei ole vielä tiedossa, mutta se tulee olemaan korkeintaan 15€n vaiheilla. Mahdollisia tiedusteluja voi lähettää osoitteeseen vahatalo@iki.fi.